

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN İNGİLİZCE DERSİ EĞİTİM PROGRAMINA İLİŞKİN ALGILARININ METAFORLAR YOLUYLA İNCELENMESİ

EXPLORING ENGLISH LANGUAGE TEACHERS' PERCEPTIONS ABOUT ENGLISH LANGUAGE CURRICULUM THROUGH METAPHORS

Hatice YILDIZ¹, Sibel KORKMAZGİL²

Başvuru Tarihi: 15.04.2021 Yayına Kabul Tarihi: 21.09.2021 DOI: 10.21764/maeuefd.916712

Özet: Bu araştırma, İngilizce öğretmenlerinin İngilizce dersi eğitim programına (İDEP) ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya İç Anadolu Bölgesi'nin bir ili merkez ilçesinde görev yapan 59 İngilizce öğretmeni katılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlere İDEP'e ilişkin algılarını ortaya koymaları için açık uçlu bir anket formu uygulanmıştır. Anket formunda öğretmenlerden "İngilizce eğitim programı ... gibidir; çünkü ..." cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Öğretmenlerin İDEP'e ilişkin düşünceleri içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin İDEP'e ilişkin olarak toplam 54 adet metafor ürettikleri görülmüştür. Öğretmenler tarafından en çok üretilen metaforlar "hayat, hedefe ulaştırıcı yol, iskelet ve yemek"tir. Öğretmenlerin ürettikleri metaforlardan; zaruri/gerekli olarak program, sistematik bir yapı olarak program, araç/vasıta olarak program, kaynak olarak program, rehber olarak program, gelişim olarak program, çeşitlilik sunan bir yapı olarak program, kararsız ve sürekli değişen bir yapı olarak program ve yararsız olarak görülen program olmak üzere toplam 9 kategori oluşturulmuştur.

Anahtar Sözcükler: *İngilizce, eğitim programı, metafor, öğretmen*

Abstract: This study was conducted to explore the perceptions of English language teachers with regard to the English language curriculum (ELC) through metaphors. 59 English language teachers working in the central district of a city located in the Central Anatolia Region participated in this current study. An open-ended questionnaire was applied to the participants to reveal their perceptions about the ELC. In the questionnaire teachers were asked to fill in the following sentence: "English language curriculum is like ... because ...". Teachers' perceptions were analyzed by content analysis. Data analysis showed that teachers produced 54 metaphors about ELC. The most frequently uttered metaphors were "life, a road to the goal, a skeleton and food". The metaphors produced by the teachers were found to fall into 9 categories; these were the curriculum as essential/necessary, the curriculum as a systematic structure, the curriculum as a tool/vehicle, the curriculum as a resource, the curriculum as a guide, the curriculum as a development, the curriculum as a structure that offers diversity, the curriculum as an unstable and constantly changing structure, and the curriculum seen as useless.

Keywords: *English, curriculum, metaphor, teacher*

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, hayildiz@cumhuriyet.edu.tr, ORCID ID: 0000-0003-2365-6937

² Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Yabancı Diller Eğitimi Bölümü, skorkmazgil@cumhuriyet.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6573-3390

Giriş

Eğitimin amacı bireye çeşitli alanlarda ve konularda bilgi, beceri, tutum ve ilgi kazandırarak yeteneklerini geliştirme ve üretkenliğini artırma fırsatı sağlamaktır. Eğitimin, çocuğun okulda, evde ve toplumda çeşitli etkinliklerle, etkileşim yoluyla edindiği tüm deneyimleri içeren yaşam boyu bir süreç olduğu düşünülmektedir (NCERT, 2014, s.5).

Eğitim programları, ülkenin kalkınması ve gelişmesi için gerekli nitelikli insan gücünü yetiştirmek, ulusal ya da uluslararası düzeyde kaliteli bir eğitim sistemi kurmak, toplumsal ve kültürel değerlerin korunmasını ve geliştirilmesini sağlamak gibi amaçları gerçekleştirmek için geliştirilir (Özdemir, 2009, s. 127). 1983 yılında yürürlüğe giren Yabancı Dil Eğitim ve Öğretim Kanunu ile yabancı dil eğitim programlarının hazırlanması ve uygulanmasından Milli Eğitim Bakanlığı sorumlu hale gelmiştir. Bu doğrultuda İDEP merkezî olarak hazırlanıp ülke genelinde uygulanmaktadır. Küreselleşen dünyada yabancı dil eğitimi giderek önem arz ederken, Türk eğitim sisteminde ilköğretimden başlayarak tüm kademelerde İDEP de pek çok değişikliğe uğramıştır.

1997 yılında kadar eğitim sisteminde 5 yıl ilkokul, 3 yıl ortaokul ve 3-yıl lise eğitimi mevcutken, 1997 eğitim reformu ile ilköğretim eğitimi 8 yıla çıkarılmış, ilkokul ve ortaokul seviyeleri birleştirilmiştir. 1997 reformunun yabancı dil eğitimine önemli bir etkisi olmuştur. Bu değişiklik ile birlikte İngilizce eğitimi ilköğretimde 4. sınıftan itibaren verilmeye başlanmıştır. Bu durumda yabancı dil öğrenmeye başlama yaşı 9-10 yaşa düşürülmüştür. Buna ek olarak, 1997 reformu İngilizce eğitim programına yönelik başka yenilikler de getirmiştir. İletişimsel dil öğrenme yöntemleri programda ifade bulmuş, öğrencilerin iletişimsel becerilerini geliştirmek ilk ve orta öğretim kademelerinde İngilizce öğrenme kazanımları içerisinde yer almış ve daha öğrenci merkezli bir eğitimle uyumlu olan öğretmen ve öğrenci rolleri programda tanımlanmıştır (Kırkgöz, 2007). Ancak 2005 yılına gelindiğinde 1997 İngilizce eğitim programı da değişikliğe uğramıştır. Bu revizyonun altında yatan sebepler arasında öğrencilerin İngilizce yeterlik seviyesinin istenilen düzeylere getirilememesi kaygıları ve Avrupa Birliği uyum sürecinde İDEP’de standardizasyon ve yenileme çalışmaları vardır (Kırkgöz, 2009). Değerlendirme süreçleri performans-temelli ödevleri içerecek şekilde geliştirilmiş ve ilköğretim 4. ve 5. sınıf ders kitapları İDEP’e uyumlu olacak şekilde güncellenmiştir. Ayrıca, 2005 yılında bazı lise türlerinde verilen bir yıllık İngilizce eğitimini içeren Hazırlık sınıfı

eğitimi standardizasyon sağlamak amacıyla kaldırılmıştır. 2012 yılında 4+4+4 sistemi olarak da bilinen 12 yıl zorunlu eğitim sistemine geçilmiştir. Bu eğitim reformuyla birlikte, zorunlu eğitim 8 yıldan 12 yıla çıkarılmış ve ilköğretime başlama yaşı 72 aydan 66 aya düşürülmüştür. 2012 eğitim reformunun İDEP için önemli yenilikleri olmuştur. Öğrenciler 2. Sınıftan itibaren yabancı dil öğrenimine başlamışlar, bu durumda İngilizce öğrenmeye başlama yaşı 6-7 yaş olmuştur.

İlgili alanyazında İngilizce öğretim programlarını inceleyen çalışmalar mevcuttur (Büyükduman, 2005; Hismanoğlu, 2013; Kırkgöz, 2008; Kırkgöz, Çelik ve Arıkan, 2016; Kızıldağ, 2009; Merter, Kartal ve Çağlar, 2012; Özüdoğru ve Adıgüzel, 2015; Yıldırım ve Tanrıseven, 2015; Yücel, Dimici, Yıldız ve Bümen, 2017). Yücel vd. (2017) son 15 yıla ait İngilizce dersi öğretim programlarını program tasarım ilkeleri çerçevesinde analiz ederek programlardaki gelişmeleri incelemiştir. Elde ettikleri bulgulara göre genel olarak İDEP’lerin dil eğitimi alanındaki güncel gelişmeleri ve yenilikleri içerecek şekilde geliştirildikleri görülmüştür. İncelenen iki ilköğretim programı, program tasarım ilkelerinden sadece esneklik ilkesiyle uyumlu değilken, araştırmaya konu olan dört ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programında iletişimsel yaklaşımın benimsendiği; ancak öğretmenler tarafından bu yaklaşımın tam olarak anlaşılmadığı için uygulanamadığı ortaya konmuştur. “Bununla birlikte, tasarım ilkelerinden aşamalılık ve sürekliliğe özen gösterildiği ancak kapsam, denge, kullanılabilirlik ve esnekliğin göz ardı edildiği belirlenmiştir” (s. 702).

Reformlar ve yeniliklerle sürekli güncellenen İDEP’in, sadece öğrencileri değil öğretmenleri, öğretmen yeterlilik görüşlerini, öğretmen yetiştirme programlarını ve hizmet içi eğitim politikaları da dahil olmak üzere eğitim-öğretimin tüm boyutlarını da etkilediğini ileri sürmek mümkündür. Ancak Kırkgöz (2009)’ün belirttiği üzere, “öğretmenler makro politika kararlarını mikro seviyede uygulamaya koyan ana oyuncular” (s. 678). Bu nedenle, İngilizce öğretmenlerinin İDEP hakkındaki görüşlerinin incelenmesi yabancı dil eğitim programlarının uygulanması ve geliştirilmesi için önem arz etmektedir.

Öğretmenlerin eğitim programı kavramına ilişkin algıları, eğitim programını neye benzettikleri veya zihinlerinde eğitim programına ilişkin oluşan imgelerin ne olduğunun belirlenmesinde kullanılabilecek en güçlü zihinsel araçlardan veya modellerden biri metaforlardır (Özdemir, 2012, s. 372). Lakoff ve Johnson (2003, s. 4), zihnimizdeki kavramların temelde metaforik

olduğu varsayımıyla, iletişim kurarken kullandığımız kavram sisteminin düşünürken ve harekete geçerken kullandığımız sistemle aynı olmasından yola çıkarak, kullandığımız metaforların zihnimizdeki kavram sistemimizi tanımlamada önemli bir kaynak olduğunu ileri sürer. Ayrıca Yob (2003)'un da ileri sürdüğü üzere “insan ezoterik, soyut, yeni veya oldukça spekülâtif bir şeyi keşfetmek ve anlamak istediğinde metafor kullanır” (s.134). Bu tür soyut ve çok boyutlu kavramları bilinen bir olguyla ilişkilendirerek düşünmek bu kavramlara karşı bakış açımızı değiştirerek bakmayı sağlamakla birlikte yeni bir farkındalık da yaratır.

Ulusal ve uluslararası alanyazında eğitim ile ilgili çeşitli kavramları metaforlar yoluyla analiz etmeye yönelik birçok araştırma yapılmıştır. Bu araştırmalarda öğretmen ve öğrenci (Aslan, 2019; Çelik, Çatalbaş ve Tomul, 2014; Daşdemir ve Köksoy, 2020; Egüz ve Öntaş, 2018; Kırıl, 2015; Memduhoğlu, Turhan ve Keleş, 2016; Nguyen, 2016; Oxford et al,1998; Saban, 2004; Saban, Koçbeker ve Saban, 2006; Sarıkaya, 2018; Seferoğlu, Korkmazgil ve Ölçü, 2009; Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013), eğitim, öğretim ve öğrenme (Akbaba Altun ve Apaydın, 2013; Leavy, McSorley ve Bote, 2007; Martinez, Saulea ve Huber, 2001; Shaw ve Mahlios, 2011), okul (Arslan, 2020; Doğan, 2014; Inbar, 1996; Kara ve Bozbayındır, 2019; Nalçacı ve Bektaş, 2012; Saban, 2008), sınıf (Levine, 2005); ders kitapları (McGrath, 2006), bilgi (Kahraman, Gürkan ve Özgün, 2017), dijital okuryazarlık (Tham vd., 2021) ve dijital liderlik (Çelik Şahin, Avcı ve Anık, 2020) gibi çeşitli kavramlar metaforlar aracılığıyla araştırılmıştır

Eğitim programı alanı da metaforlar aracılığıyla araştırılan konulardan biridir. Bazı araştırmacılar metaforlar üzerinden eğitim programı kavramını tartışmışlardır (Baptist, 2002; Hugh, 1987; Kliebard, 1972). Kliebard (1972) eğitim programı için üretim, gelişim ve yolculuk metaforlarını kullanırken, Baptist (2002) bahçıvanlık metaforu ile eğitim programının pek çok bileşenini incelemiştir. Bazı araştırmacılar ise metaforlar ile eğitim programına yönelik algı ve görüşleri araştırmıştır (Akınoğlu, 2017; Aykaç ve Çelik, 2014; Çırak Kurt, 2017; Gültekin, 2013; Semerci ve Özçelik, 2018; Özdemir, 2012; Yıldız, Özen ve Yıldız, 2018). Gültekin (2013) 120 öğretmen adayı ile gerçekleştirdiği çalışmada eğitim programına ilişkin 84 metafor tespit etmiş ve bu metaforların analizi sonucunda ‘kilometre taşı, sistemli bir bütün, geniş bir yelpaze, gelişmeye açık bir olgu, rehber, şekillendirici ve sorun yaratan karmaşık bir yapı’ kategorileri oluşturulmuştur. Özdemir (2012) eğitim fakültesinin farklı bölümlerinde öğrenim gören 302 öğretmen adayının katılımıyla yaptığı araştırmasında en çok üretilen metaforları

‘rehber, sistem, bina planı ya da projesi, insan yaşamı ve harita’ olarak tespit etmiştir. Yıldız, Özen ve Yıldız (2018) ise araştırmalarına katılan 83 Temel Eğitim Bölümü öğretmen adayının eğitim programı kavramı için kullandıkları metaforları incelendiklerinde, en çok kullanılan beş metaforu ‘pusula, ağaç, araba direksiyonu, bilgisayar yazılımı ve fabrika’ olarak tespit etmiştir. 123 öğretmen adayının eğitim programı kavramına yönelik algılarını metaforlar yoluyla inceleyen Akinoğlu (2017) da bu kavrama yönelik algıların genel olarak olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır.

İlgili literatürde öğretmenlerin eğitim programına dair algılarını metaforlar aracılığıyla inceleyen çalışmalar öğretmen adaylarına yönelik olan çalışmalara oranla nispeten daha sınırlıdır. Çırak-Kurt (2017) araştırmasında ortaokul öğretmenlerinin eğitim programı kavramına ilişkin metaforik algılarını incelemeyi amaçlamış ve 73 öğretmenden veri toplamıştır. Veri analizi sonucunda öğretmenlerin ‘yapboz, puzzle, söylediklerini uygulamayan imam, tonajlı vinç, deniz feneri’ gibi metaforlar ürettikleri ve eğitim programı kavramını genel olarak olumsuz algıladıkları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç Aykaç ve Çelik (2014)’in araştırma sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir. Bu çalışmada araştırmacılar metafor aracılığıyla öğretmenlerle öğretmen adaylarının algılarını tespit edip karşılaştırmayı amaçlamışlardır. 101 öğretmen ve 174 öğretmen adayının katıldığı çalışmanın sonucunda öğretmenlerin ürettiği metaforların çoğunlukla olumsuz algı içerirken öğretmen adaylarının eğitim programına yönelik çoğunlukla olumlu algılara sahip olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin eğitim programı kavramına yönelik algılarını araştıran daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca Türkiye’de İngilizce eğitim programına ilişkin görüşlerin metaforlar yoluyla analiz edildiği bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu bağlamda, bu çalışmada İngilizce öğretmenlerinin eğitim programı kavramına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla belirlemek amaçlanmıştır. Bu araştırmanın temel amacı, ilkokul, ortaokul ve lise İngilizce öğretmenlerinin genel olarak İngilizce eğitim programına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. Araştırmaya katılan öğretmenler İDEP’e ilişkin hangi metaforları kullanmışlardır?
2. Öğretmenler tarafından ortaya konan metaforlar ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanabilir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

İngilizce öğretmenlerinin İDEP'e ilişkin algılarını metaforlar yoluyla ortaya koymayı amaçlayan bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Olgu bilim araştırmalarının temel amacı, bireyin duygularından ve tecrübelerinden yola çıkarak belli bir olgu üzerinde yaptığı anlatılarında gerçeği aramak ve bu olguya yönelik derinlemesine açıklamalar üretmektir (Yüksel ve Yıldırım, 2015, s.1; Pathak, 2017, s. 1719). Bir başka ifadeyle, bu araştırmaların amacı, verilen olgunun altında yatan ortak anlamları keşfetmek için katılımcılar tarafından deneyimlenmiş dünyayı tanımlamaktır. Bu nedenle olgu bilim, yaşanmış deneyimlerin yazınsal ifadeye çevrilmesine ve deneyimlerin iyi tanımlanmasına, deneyimlerin açıklanmasına ve anlamının kavranmasına olanak verir (Baker vd., 1992; Akt. Onat Kocabıyık, 2015, s. 56).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 eğitim öğretim yılında ikinci döneminde İç Anadolu Bölgesi'nin bir ilinde bulunan ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 60 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerden birinin yazdığı metafor ile metaforu açıkladığı örnek, araştırmacılar tarafından uyumlu bulunmadığı için araştırma kapsamı dışında tutulmuş ve toplam 59 öğretmenin cevapları değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmaya katılan 59 öğretmenin 40'ı (%67,8) kadın, 19'u (%32,2) erkektir. Mesleki kıdemleri bakımından öğretmenlerin 24'ü (%40,7) 1-5 yıl, 6'sı (%10,2) 6-10 yıl, 15'i (25,4) 11-15 yıl, 10'u (16,9) 16-20 yıl, 3'ü (%5,1) 21-25 yıl ve 1'i (%1,7) de 26 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. Öğretmenlerden 3'ü (%5,1) yüksek lisans, 56'sı da (%94,9) lisans mezunudur. Öğretmenlerin 6'sı (%10,2) ilkokulda, 11'i (%18,6) ortaokulda ve 42'si de (%71,2) lisede görev yapmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin belirlenmesinde amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Patton (1987, s. 51-52), "amaçlı örneklemenin gücünün derinlemesine incelemek için bilgi-yüklü vaka seçiminde yattığını" ifade etmektedir. Amaçlı örneklemede incelenen olgu hakkında deneyimi ya da bilgisi olan bireylerin tespit edilerek araştırma için seçilmesi mümkün olmaktadır (Cresswell ve Plano Clark, 2011). Amaçlı örneklemenin birçok türü vardır. Bunlardan biri de ölçüt örneklemesidir. Ölçüt örnekleme "daha önceden önemli olarak

belirlenmiş bir kriteri karşılayan tüm vakaları” (Patton, 2002, s. 238) incelemeyi içerir. Diğer bir deyişle, örnekleme belirleyen ölçütü karşılayan bireyler araştırmanın örneklemini oluşturur (Canbazoğlu Bilici, 2019).

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan öğretmenlerin İDEP’e ilişkin algılarını belirlemek amacıyla açık uçlu bir anket formu hazırlanmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler (cinsiyet, meslekte çalışma süresi, görev yaptığı okul türü ve mezun olduğu okul) sorulmuştur. İkinci bölümde ise öğretmenlerden “İngilizce eğitim programı..... gibidir; çünkü.....” cümlesini tamamlamaları istenmiştir.

Araştırma için etik kurul izni alındıktan sonra İl Milli Eğitim Müdürlüğünden il merkezindeki ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan İngilizce öğretmenlerinin e-posta adresleri alınmış, hazırlanan ölçme aracı online olarak toplam 100 İngilizce öğretmenine gönderilmiştir.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Öğretmenlerin İDEP’e ilişkin ortaya koydukları metaforlar içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. İçerik analizi, konu hakkında betimleyici bilgi sağlamak, bilgileri düzenlemek ve anlaşılır hâle getirmek, diğer araştırma sonuçlarını kontrol etmek ve hipotezleri test etmek amacıyla kullanılır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2011, s.270).

İçerik analizi süreci, (i) Verilerin kodlanması, (ii) Kategori oluşturma, (iii) Geçerlik ve güvenilirliği sağlama, (iv) Bulguların tanımlanması ve yorumlanması şeklindedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Katılımcıların geliştirdikleri metaforların analiz edilmesi aşağıdaki dört aşamada gerçekleştirilmiştir.

Kodlama aşaması. Bu aşamada ilk olarak katılımcılar tarafından üretilen metaforlar alfabetik sıraya göre listelenmiştir. Bu aşamada her katılımcıya ait bilgiler (cinsiyet, meslekte çalışma süresi vb.), katılımcının sunduğu metafor ve açıklaması (örneğin, “İngilizce dersi eğitim programı pencere gibidir.” “Çünkü biz yeni bir kültüre, yeni bir dile bir pencere açıyoruz. Öğrencilerimiz gözlemleyip, öğrenip kendilerini geliştiriyorlar.” vb.) kodlanmıştır. Ayrıca, ilgili açıklama yapılmayan bir form ayıklanmış, analiz dışında tutulmuştur.

Kategori oluşturma aşaması. Bu aşamada araştırmacı tarafından elde edilen metaforlar gözden geçirilmiştir. Öğretmenlerin metaforlara ilişkin açıklamaları da göz önünde bulundurularak, literatür taraması sonucu eğitim programı, İngilizce dersi eğitim programı kavramları ve özellikleri belirlenmiştir. Daha sonra bu özelliklerden öğretmen metaforlarının sınıflandırılabileceği kategoriler oluşturulmuştur ve sonuçta 9 kategori elde edilmiştir. Son olarak tüm kategorilerin altına metaforlar ve açıklamaları yerleştirilerek kategori geliştirmeye son verilmiştir.

Geçerlik ve güvenilirliği sağlama. Güvenirlik için, öncelikle kategori oluşturmada ve elde edilen metaforları bu kategoriler altında toplama işleminin güvenilirliği için ikinci araştırmacı metaforları yeniden kategorilere ayırmıştır. Bunun için ikinci araştırmacı birinci araştırmacı tarafından oluşturulan kategorileri üretilen metaforlar ile eşleştirmiştir. Bu eşleştirmelerin karşılaştırılmaları görüş ayrılığı olan metaforlarda iki araştırmacı ortak çalışarak görüş birliği sağlanmıştır. Böylece iç güvenirliliğin tespiti açısından tüm metaforlar üzerinde görüş birliği sağlanmış ve metaforları kategorilere ayırma işine son şekli verilmiştir. Analiz sonucu elde edilen veri analizinin güvenilirliğini test etmek amacıyla Miles ve Huberman (1994) tarafından belirlenen “Görüş Birliği/(Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)*100” formülü kullanılarak görüş birliği oranı hesaplanmıştır. Öğretmenlerin metaforik algılarına ilişkin yapılan analizde araştırmacıların %95 oranında görüş birliğine vardığı görülmüştür. İç tutarlılığı veren kodlama denetimine göre kodlayıcılar arası görüş birliğinin en az % 80 olması beklenmektedir (Miles ve Huberman, 1994; Patton, 2002). Dolayısıyla bu araştırma için hesaplanan görüş birliği oranı iç tutarlılığın yüksek olduğunu göstermektedir.

Bulguların tanımlanması ve yorumlanması. Bu aşamada elde edilen veriler, tanımlanan temalara göre tanımlanıp yorumlanmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, öğretmenlerin İDEP kavramına ilişkin ürettikleri metaforlar ve bunlara ait kavramsal kategoriler verilmiştir.

İngilizce Dersi Eğitim Programı Kavramına Üretilen Metaforlar

Araştırmaya katılan öğretmenler İDEP kavramına yönelik olarak toplam 54 tane metafor üretmişlerdir. Üretilen metaforlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

İngilizce Eğitim Programı Kavramına Üretilen Metaforlar

Metafor	f	Metafor	f
1. Hayat	2	28. Harita	1
2. Hedefe ulaştırılan yol	2	29. İngilizce konuşmanın ve öğrenmenin temeli	1
3. İskelet	2	30. İnsan yetiştirmek	1
4. Puzzle/ Yapboz	2	31. İşlenmemiş cevher	1
5. Yemek	2	32. Kaliteli tohum	1
6. Ağacın kökü	1	33. Köprü	1
7. Ahtapotun kolları	1	34. Lunapark	1
8. Araba kullanmak	1	35. Motor çarkı	1
9. Araba	1	36. Nar	1
10. Arabanın yakıtı	1	37. Navigasyon	1
11. Bebek	1	38. Ne hedeflediğini bilmeyen bir çocuk	1
12. Bir ağacın yaprakları ve çiçekleri	1	39. Nefes almak	1
13. Bir şairin kalemi	1	40. Ortak varoluş	1
14. Bir şiirin son kıtası	1	41. Öğrencisi olmayan sınıf	1
15. Candan bir dost	1	42. Önemli bir misafire sunulacak yemek	1
16. Çayın şekeri	1	43. Özenle hazırlanmış sofrası	1
17. Çiçek	1	44. Pencere	1
18. Deniz feneri	1	45. Protein	1
19. Derslerde aktif olmayan öğrenci	1	46. Su	1
20. Domino taşları	1	47. Tohum	1
21. Dünyaya açılmanın ilk adımı	1	48. Toprak çömlek	1
22. Dünyaya açılmanın temel taşı	1	49. Vücudun bel kemiği	1
23. Evin temeli	1	50. Yamalık	1
24. Filiz	1	51. Yapının iskeleti	1
25. Fitness eğitimi	1	52. Yemek pişirme	1
26. Globalleşen dünyaya açılan bir pencere	1	53. Yıkık bir harabe bina	1
27. Güzel bir yemek tarifi	1	54. 29 Şubat	1

Öğretmenler tarafından İDEP’i ifade etmek için en çok kullanılan metaforlar sırasıyla ‘hayat, hedefe ulaştırılan yol, iskelet, puzzle/yapboz ve yemek’dir. Bunların dışındaki diğer metaforlar birer öğretmen tarafından ifade edilmiştir.

İngilizce Eğitim Programına İlişkin Metaforlardan Üretilen Kavramsal Kategoriler

Öğretmenlerin İDEP kavramına ilişkin oluşturdukları metaforik imgelerden 9 tane kategori oluşturulmuştur. Oluşturulan kategoriler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

İngilizce Eğitim Programına İlişkin Oluşturulan Kategoriler

Kategoriler	f	
1. Zaruri/Gerekli olarak program	16	Arabanın yakıtı, bir ağacın yaprakları ve çiçekleri, bir şiirin son kıtası, candan bir dost, çayın şekeri, evin temeli, fitness eğitimi, İngilizce konuşmanın ve öğrenmenin temeli, iskelet (2), nefes almak, öğrencisi olmayan sınıf, protein, su, vücudun bel kemiği, yemek
2. Sistematik bir yapı olarak program	12	Ahtapotun kolları, araba, domino taşları, hayat (2), motor çarkı, nar, önemli bir misafire sunulacak yemek, puzzle/yapboz (2), yapının iskeleti, yemek pişirme
3. Araç/vasıta olarak program	6	Bir şairin kalemi, dünyaya açılmanın ilk adımı, globalleşen dünyaya açılan bir pencere, köprü, ortak varoluş, pencere
4. Kaynak olarak program	6	Ağacın kökü, filiz, işlenmemiş cevher, kaliteli tohum, tohum, toprak çömlek
5. Rehber olarak program	6	deniz feneri, güzel bir yemek tarifi, harita, hedefe ulaştırılan yol (2), navigasyon
6. Gelişim olarak program	4	Araba kullanmak, bebek, çiçek, insan yetiştirmek
7. Çeşitlilik sunan bir yapı olarak program	4	Lunapark, özenle hazırlanmış sofraya, yemek(2),
8. Kararsız ve sürekli değişen bir yapı olarak program	3	29 Şubat, ne hedeflediğini bilmeyen bir çocuk, yamalık
9. Yararsız olarak görülen program	2	Derslerde aktif olmayan öğrenci, yıkık bir harabe bina
Toplam	59	

Öğretmenlerin İDEP’e ilişkin sahip oldukları metaforik imgelerin oluşturduğu kategorilerden en çok “zaruri/gerekli olarak program” (n= 16), ikinci olarak “sistematik bir yapı olarak program” (n= 12) ve daha sonra da “araç/vasıta olarak program” (n=6), “kaynak olarak program” (n=6), “rehber olarak program” (n=6) kategorilerine uygun metaforlar üretilmiştir. En az metafor üretilen kategoriler ise “yararsız olarak görülen program” (n= 2), “kararsız ve sürekli değişen bir yapı olarak program” (n=3) olmuştur.

Kategori 1. Zaruri/Gerekli Olarak Program. Bu kategori 16 öğretmenden elde edilen 15 metafordan oluşmaktadır. Bu kategoride öğretmenler İDEP’i eğitim öğretim faaliyetlerinin zorunlu bir parçası olarak değerlendirmekte ve öğretimin olmazsa olmazı olarak düşünmektedir. Aşağıda iki öğretmenin düşüncesi örnek verilerek bu kategori öğretmen metaforuyla açıklanmaya çalışılmıştır:

“İngilizce eğitim programı yemek gibidir. Çünkü sevsen de sevmesen de yemek yemek zorundasın. İngilizceyi çocuklar sevse de sevmese de ilkokul, ortaokul, lise, üniversitede her zaman hayatlarında” (Ö19).

“İngilizce eğitim programı arabanın yakıtı gibidir. Nasıl yakıt olmadan bir araba çalışmaz ise eğitim programı olmadan da eğitimde başarı sağlanamaz. Bir nokta daha var ki hazırlanan eğitim programı da eğitim alanının ihtiyaçlarını karşılayabilmelidir. Yoksa tıpkı kötü benzin istasyonlarından alınan kalitesiz yakıtlarla performansı düşen araçlar gibi öğrencilerin de öğretmenlerin de performansı düşer. Dil öğrenmede elzem olan yaşam alanı yaratma çabası eğitim programı tarafından da desteklenmelidir.” (Ö26)

Kategori 2. Sistematik Bir Yapı Olarak Program. Bu kategori 12 öğretmenden elde edilen 10 metafordan oluşmaktadır. Bu kategoride öğretmenler İDEP’in, sistem olarak öğeleriyle bir bütün olduğunu, dinleme, konuşma, okuma, yazma becerilerinin hepsine birden önem verilmesi gerektiğini ve bu öğelerden biri aksatıldığında programın amacına ulaşmayacağını düşünmektedir. Aşağıda iki öğretmenin düşüncesi örnek verilerek bu kategori öğretmen metaforuyla açıklanmaya çalışılmıştır:

“İngilizce eğitim programı nar gibidir. Çünkü birçok sağlam nar tanesi bu meyveyi oluşturur. Bu tanelerden bir tanesi çürük olursa meyve çürük olur. Dört temel beceriden biri eksik olursa İngilizce eğitim programı amacına ulaşmaz.” (Ö54).

“İngilizce eğitim programı bir motorun çarkı gibidir. Çarktaki bir dişli bozuk, eksik olsa diğer adımlara geçemezsiniz. Dişliler ne kadar düzenli çalışırsa diğer aksamalara da enerjiyi kolay iletir.” (Ö5).

Kategori 3. Araç/Vasıta Olarak Program. Bu kategori 6 öğretmenden elde edilen 6 metafordan oluşmaktadır. Bu kategoride öğretmenler İDEP’i dünyaya açılabilmek, birçok alanda kullanılan evrensel terminolojiyi anlayabilmek için, ayrıca, yeni bir dil, yeni bir kültür öğrenmek için araç/vasıta görevi gördüğünü düşünmektedir. Aşağıda iki öğretmenin düşüncesi örnek verilerek bu kategori öğretmen metaforuyla açıklanmaya çalışılmıştır:

“İngilizce eğitim programı dünyaya açılmanın ilk adımı gibidir. Çünkü bir lisan bir insan sözünden yola çıkarak kişiliğimizi, kariyerimizi, hayata bakış açımızı olumlu yönde değiştiren bir unsurdur. Bu unsur da küçük yaşlarda doğru bir şekilde insana verilmelidir.” (Ö17).

“İngilizce eğitim programı pencere gibidir. Çünkü biz yeni bir kültüre, yeni bir dile bir pencere açıyoruz. Öğrencilerimiz gözlemleyip, öğrenip kendilerini geliştiriyorlar.” (Ö35).

Kategori 4. Kaynak Olarak Program. Bu kategori 6 öğretmenden elde edilen 6 metafordan oluşmaktadır. Bu kategoride öğretmenler İDEP’i birçok şeyin esası, özü, hammaddesi ve ana kaynağı olarak düşünmektedir. Aşağıda iki öğretmenin düşüncesi örnek verilerek bu kategori öğretmen metaforuyla açıklanmaya çalışılmıştır:

“İngilizce eğitim programı işlenmemiş cevher gibidir. Çünkü müfredat programı o ders için işlenmemiş bir cevher gibidir ve biz o cevheri önemli elemanları, yöntem, teknik, materyal ile parlatır ve dersi işletiriz.”(Ö1)

“İngilizce eğitim programı kaliteli tohum gibidir. Çünkü bir bahçenin verimi için ne kadar iyi tohum kullanılırsa mahsul bereketi o kadar iyi olur. Eğitim için de bu böyledir. İlk atılan adımlar ne kadar iyi olursa eklenen bilgiler o kadar kalıcı ve güvenilir olur.” (Ö33).

Kategori 5. Rehber Olarak Program. Bu kategori 6 öğretmenden elde edilen 5 metafordan oluşmaktadır. Bu kategoride öğretmenler İDEP’i izlenecek yolu ve yapılacak işleri tarif eden bir rehber olarak düşünmektedir. Aşağıda iki öğretmenin düşüncesi örnek verilerek bu kategori öğretmen metaforuyla açıklanmaya çalışılmıştır:

“İngilizce eğitim programı navigasyon gibidir. Çünkü ulaşılabilecek hedefe en doğru yolu o bulur. Plan ve program olmadan ilerlemek daha doğrusu sağlıklı ve verimli bir sistemde ilerlemek mümkün değildir. Ama bu eğitim programları hedef ve hedefle ulaşması istenilen kişi ve kişiler göz önüne alınarak hazırlanmalı.” (Ö52).

“İngilizce eğitim programı deniz feneri gibidir. Çünkü binlerce öğretmene yol gösterir, yollarını bulmalarına yardımcı olur.” (Ö59).

Kategori 6. Gelişim Olarak Program. Bu kategori 4 öğretmenden elde edilen 4 metafordan oluşmaktadır. Bu kategoride öğretmenler İDEP’i öğrencilerin gelişimine katkı sunan bir unsur olarak değerlendirmektedir. Aşağıda iki öğretmenin düşüncesi örnek verilerek bu kategori öğretmen metaforuyla açıklanmaya çalışılmıştır:

“İngilizce eğitim programı araba kullanmak gibidir. Çünkü acemiliği attıktan sonra hızla yol alabilirsin” (Ö22).

“İngilizce eğitim programı bir bebeğe benzer. Bir bebeğin ihtiyaçları ne ölçüde karşılanıyorsa dil eğitiminin de ihtiyaçları öyle karşılanmalıdır. Gerekli özen ve ilgi gösterilerek hazırlanan ve bireylerin ihtiyaçlarını karşılayan bir eğitim programıyla dil eğitiminde başarı artırılabilir.” (Ö30).

Kategori 7. Çeşitlilik Sunan Bir Yapı Olarak Program. Bu kategori 4 öğretmenden elde edilen 3 metafordan oluşmaktadır. Bu kategoride öğretmenler İDEP’in farklı becerilerden oluşan yapısına dikkat çekmiştir. Aşağıda iki öğretmenin düşüncesi örnek verilerek bu kategori öğretmen metaforuyla açıklanmaya çalışılmıştır:

“İngilizce eğitim programı özenle hazırlanmış sofradır. Yalnızca su ve ekmeğin belki açlığı giderir ama sofraya ne kadar zengin olursa yemekten aldığımız keyif de o kadar büyük olur. İngilizce eğitim programı da her türlü algıya, her türlü beceriye hitap edebilecek kadar zengin dolu dolu hazırlanmalıdır. Günümüzde ülkemizdeki İngilizce eğitim programı ise öğrencilere yalnızca su ikram ediyor, hayatta tutmaya yetecek kadar.” (Ö27).

“İngilizce eğitim programı yemek gibidir. Çünkü farklı malzemeleri kullanıp ortaya güzel bir yemek çıkarmak gibidir. İngilizce de farklı becerileri bir araya getirip bir dil meydana çıkarmaktır.” (Ö3).

Kategori 8. Kararsız ve Sürekli Değişen Bir Yapı Olarak Program. Bu kategori 3 öğretmenden elde edilen 3 metafordan oluşmaktadır. Bu kategoride öğretmenler İDEP’in sürekli değişen yapısına vurgu yapmıştır.

Aşağıda iki öğretmenin düşüncesi örnek verilerek bu kategori öğretmen metaforuyla açıklanmaya çalışılmıştır:

“İngilizce eğitim programı 29 şubat gibidir. 4 yılda bir değişir. İngilizce eğitim programı, İngilizce öğretiminin başarısızlıkla sonuçlandığı gerçeği görüldükçe değişime tabi tutulmuştur. İngilizce programında daha çok İngilizce materyalleri okullarda daha önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Birçok İngilizce öğretmeni ders kitabının yerine kaynak kitabına gitmek zorunda kalmaktadır.” (Ö13).

“İngilizce eğitim programı yamalık gibidir. Çünkü dil öğrenmede karşılaşılan asıl sorunları çözmek yerine anlık çözümler bulunuyor. Halbuki çözümler sağlam ve süreklilik arz edecek şekilde olmalıdır.” (Ö50)

Kategori 9. Yararsız Olarak Görülen Program. Bu kategori 2 öğretmenden elde edilen 2 metafordan oluşmaktadır. Bu kategoride öğretmenler İDEP’in işe vuruk ve işlevsel olmamasına dikkat çekmiştir. Aşağıda iki öğretmenin düşüncesi örnek verilerek bu kategori öğretmen metaforuyla açıklanmaya çalışılmıştır:

“İngilizce eğitim programı derslerde aktif olmayan öğrenci gibidir. Çünkü tamamıyla öğrenciyi hayata katan, gerçek hayatta kullanması gereken basit cümle kalıplarını öğretemeyen ve boşlukları doldurulması gereken bir müfredattır.” (Ö4)

“Üzerinde hiçbir çalışma yapılamayan, yapılsa da temeli zayıf olduğu için her an yıkılacak gibi duran bir ev gibidir. Verilen hiçbir seminer, program etkili olamıyor. Sürekli değişen eğitim sistemi bu verimliliği olumsuz etkiliyor.

Önemini hala anlayamayan üst kademe insanları oldukça bu böyle gidecek. Hep lafta kalmamalı bunu hayatımıza bir şekilde yerleştirmeliyiz. Biz öğretmenler de maalesef yetersiziz. İngilizceye karşı ön yargılı olmadığımız zaman bu dersin verimi de artacak.”(Ö55)

Sonuçlar, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırmada İngilizce öğretmenlerinin İDEP kavramına yönelik sahip oldukları metaforlar (zihinsel imgeler) yoluyla incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

İngilizce öğretmenlerinin İDEP kavramına yönelik metaforik algılarını belirlemeyi amaçlayan bu araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmenler İDEP’i ifade etmek için 54 metafor üretmişlerdir. Öğretmenler tarafından İDEP’i ifade etmek için en çok kullanılan metaforlar sırasıyla ‘hayat, hedefe ulaştırıcı yol, iskelet, puzzle (yapboz) ve yemek’tir. Bunların dışındaki diğer metaforlar birer öğretmen tarafından ifade edilmiştir. İngilizce öğretmenlerinin İDEP’i ‘hayat’ metaforuyla açıklamasının sebebi, hayat gibi sürekliliğinin olması ve uzun bir sürece yayılmasından kaynaklanıyor olabilir. ‘Hedefe ulaştırıcı yol’ metaforuyla öğretmenler İDEP’ni öğrencilere İngilizce öğretmeyi sağlayacak bir araç, vasıta olarak görmelerinden kaynaklanıyor olabilir. İDEP’ni iskelet olarak gören öğretmenler İDEP’ni dil öğrenmenin temeli, esas olarak düşünmektedir. İDEP’ni puzzle ve yemek olarak gören öğretmenler İDEP’ni farklı becerilerin birleşiminden oluştuğunu, dört temel dil becerisini kapsadığını ve bu becerilerin birleşimiyle ve farklı etkinliklerin uygulanmasıyla dil eğitiminin oluştuğunu düşünmektedir. Literatür incelendiğinde, bu araştırmada üretilen birçok metaforun benzer çalışmalarda da oluşturulduğu ortaya çıkmıştır. İzalan ve Göğebakan Yıldız (2018)’in araştırmasında sınıf öğretmenleri eğitim programı kavramına yönelik olarak ‘ağaç, ahtapot, araba, harita, navigasyon, puzzle (yapboz), su, tohum, yemek ve yemek tarifi’ gibi benzer metaforlar üretmiştir. Gültekin (2013)’ün araştırmasına katılan öğretmen adaylarının eğitim programına ilişkin ürettikleri, ‘ağacın kökü, bebek, çamurdan çömlek, çark, evin temeli, harita, yapboz ve yemek’ metaforları da bu araştırmadan elde edilen benzer metaforlardır. Özdemir (2012)’nin araştırmasında ise bu araştırma sonuçlarında çıkan ‘araba, ahtapot, deniz feneri, harita, iskelet, lunapark, su, yapboz, yemek tarifleri kitabı ve yemek yapmak’ metaforları üretilmiştir. Semerci ve Özçelik (2018)’in araştırmasında eğitim programı kavramına üretilen metaforlardan ‘araba, bebek, bina temeli,

çark, çiçek, harita, iskelet, navigasyon, yapboz, yemek tarifi ve yemek' bu araştırmada elde edilen metaforlardandır. Yine Akınoğlu (2017)'nin araştırmasında eğitim programı kavramına ilişkin üretilen araba, hayat, harita, tohum, yemek pişirme, yemek tarifi ve tohum metaforları bu araştırmada çıkan metaforlarla benzerdir.

Bu araştırmada öğretmenlerin oluşturduğu metaforların 9 kavramsal kategoride toplandığı görülmektedir. Öğretmenler tarafından oluşturulan metaforlar “zaruri/gerekli olarak program, sistematik bir yapı olarak program, araç/vasıta olarak program, kaynak olarak program, rehber olarak program, gelişim olarak program, çeşitlilik sunan bir yapı olarak program, kararsız ve sürekli değişen bir yapı olarak program ve yararsız olarak görülen program” kategorileri altında toplanmıştır. Öğretmenlerin oluşturduğu metaforlar sonucunda oluşturulan kategorilere göre İDEP en çok “zaruri/gerekli olarak program, sistematik bir yapı olarak program, araç/vasıta olarak program, kaynak olarak program ve rehber olarak program” olarak algılanmıştır. Literatürde bu araştırmada ortaya çıkan metaforlara yönelik oluşturulan kategorilerin benzer çalışmalarda da oluşturulduğu görülmektedir. İzalan ve Gögebakan Yıldız (2018) eğitim programı kavramına ilişkin olarak bu araştırma sonucuyla tutarlı şekilde “rehber” ve “araç” kategorilerini kullanmışlardır. Özdemir (2012)'nin araştırmasında eğitim programı ile ilgili olarak oluşturulan, “düzenli ve hiyerarşik olarak oluşturulan/işleyen bir organizasyon/mekanizma olarak eğitim programı”, “yol gösterici olarak eğitim programı”, “belli bir sonuca ulaşmaya yönelik bir araç olarak eğitim programı” ve “sürekli değiştirilen bir kavram olarak eğitim programı” kategorileri; Gültekin (2013)'ün araştırmasında oluşturulan “rehber” ve “sistemli bir bütün” kategorisi; Akınoğlu (2017) tarafından oluşturulan “rehber olarak program, bilgi kaynağı olarak program ve belli bir sonuca ulaşmak için bir araç olarak program” kategorileri ve Çırak Kurt (2017)'nin araştırmasında ortaya çıkan “sürekli değiştirilen bir yapı olarak öğretim programı” ve “yol gösterici olarak öğretim programı” kategorileri bu araştırmada ortaya çıkan kategorileri desteklemektedir.

Araştırmada öğretmenlerin “zaruri/gerekli olarak program” kategorisinde ‘arabanın yakıtı, bir ağacın yaprakları ve çiçekleri, bir şiirin son kıtası, candan bir dost, çayın şekeri, evin temeli, fitness eğitimi, İngilizce konuşmanın ve öğrenmenin temeli, iskelet, nefes almak, öğrencisi olmayan sınıf, protein, su, vücudun bel kemiği, yemek’ metaforlarını ürettikleri görülmektedir. Öğretmenlerin oluşturdukları bu metaforlardan İDEP’ni İngilizce öğretiminin temeli ve en

gerekli parçası olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Gültekin (2013)'in öğretmen adaylarının eğitim programı kavramına ilişkin metaforik algılarının incelendiği araştırmada da benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Araştırmada, öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlardan “kilometre taşı” kategorisi oluşturulmuştur. Öğretmen adaylarının bu kategoride ürettikleri metafor açıklamalarından eğitim programının, eğitimin temelini oluşturduğunu ve eğitimde vazgeçilemeyecek bir öge olduğunu düşündükleri anlaşılmıştır.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin “sistemik bir yapı olarak program” kategorisinde ‘Ahtapotun kolları, araba, domino taşları, hayat, motor çarkı, nar, önemli bir misafire sunulacak yemek, puzzle/yapboz, yapının iskeleti, yemek pişirme’ metaforlarını geliştirdikleri saptanmıştır. Örtten ve Erginer (2016)'nın araştırmasında da eğitim programı kavramı ile ilgili benzer kategori ortaya çıkmış ve araştırmaya katılan program geliştirme alanındaki bilim insanlarının eğitim programını canlı, devingen bir yapı olarak algıladıkları ve sistemli bir bütün olduğunu düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Öğretmenler “araç/vasıta olarak program” kategorisinde ‘bir şairin kalemi, dünyaya açılmanın ilk adımı, globalleşen dünyaya açılan bir pencere, köprü, ortak varoluş, pencere’ metaforlarını üretmişlerdir. Bu kategoride öğretmenlerin İDEP’ni, İngilizce öğrenip, dünyaya açılmak için bir araç olarak gördükleri anlaşılmıştır. Benzer bir sonuç Gömleksiz (2002)'nin üniversite öğrencilerinin yabancı dil eğitimine ilişkin görüşlerini aldığı çalışmada çıkmıştır. Bu çalışmaya katılan üniversite öğrencileri, daha iyi iş bulmak, lisansüstü eğitim yapabilmek ve meslekleriyle ilgili yabancı kaynakları takip edebilmek için yabancı dil bilme ve öğrenmenin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Yine bu bulguyu destekler nitelikte Aykaç ve Çelik (2014)'ün araştırmasına katılan öğretmen ve öğretmen adaylarının eğitim programına ilişkin ürettikleri metaforlardan, eğitim programının ‘hedefe ulaşmada kullanılan araç/yol’ olarak görüldüğü anlaşılmıştır. Ayrıca Özdemir (2012)'nin öğretmen adaylarının eğitim programına yönelik metaforik algılarını araştırdığı çalışmada ortaya çıkan “belli bir sonuca ulaşmaya yönelik bir araç olarak eğitim programı” kategorisi bu araştırmanın sonuçlarını desteklemektedir.

Öğretmenler “kaynak olarak program” kategorisinde ‘ağacın kökü, filiz, işlenmemiş cevher, kaliteli tohum, tohum, toprak çömlek’ metaforlarını üretmişlerdir. Bu kategoride öğretmenler eğitim programını, öğrenme-öğretme sürecinin tüm aşamalarını belirleyen bir temel, esas unsur olarak düşünmektedir. Bu görüşü destekler şekilde İzalan ve Göğebakan Yıldız (2018)'in

araştırmasında sınıf öğretmenlerinin ürettikleri metaforlardan “eğitimin temeli” kategorisi oluşturulmuştur. Bu kategori, eğitim programının öğretme-öğrenme süreçlerini destekleyen bir temel olduğunu düşünen öğretmenler tarafından oluşturulan metaforları içermektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “rehber olarak program” kategorisinde ‘deniz feneri, güzel bir yemek tarifi, harita, hedefe ulaştıran yol, navigasyon’ metaforlarını ürettikleri görülmüştür. Rehber kategorisinde öğretmenlerin İDEP’nin yol gösterici, yönlendirici özelliğini vurguladıkları anlaşılmaktadır. Bu bulguları destekleyen bulgular Taşdemir ve Taşdemir (2011) ile Örtten ve Erginer (2016)’nın çalışmalarında çıkmış ve sözkonusu araştırmalarda eğitim programının rehber/yol gösterici olma özelliği vurgulanmıştır. Benzer kategori Akınoğlu (2017)’nin araştırmasında çıkmış ve araştırmaya katılan öğretmen adayları kullandıkları metaforlarla eğitim programının, öğretilecek konuları içermesi, öğretmene yön vermesi ve öğretmene yol göstermesi açısından bir rehber işlevi gördüğünü ifade etmişlerdir. Çırak Kurt (2017)’nin araştırmasında da benzer şekilde yol gösterici olarak öğretim programı kategorisi çıkmış ve öğretmenler, öğretim programı kavramını ifade etmek için kalp, deniz feneri ve yol haritası metaforlarını kullanmıştır. Ayrıca Tan-Şişman ve Kerkez (2019)’in araştırmasında çıkan bulgular yine bu sonuçları desteklemektedir. Bu araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı eğitim programını, eğitim-öğretim faaliyetlerini düzenlemede bir rehber olarak nitelendirmiştir.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin “gelişim olarak program” kategorisinde ‘araba kullanmak, bebek, çiçek, insan yetiştirmek’ metaforlarını ürettikleri görülmüştür. Aykaç ve Çelik (2014)’ün araştırmasında da bu sonuca ulaşılmış ve araştırmaya katılan öğretmen adaylarının çoğu eğitim programını gelişim çağındaki yavru metaforuyla ilişkilendirmiştir. Eğitim programı için kullanılan ‘gelişim’ metaforuna Kliebard (1982)’in makalesinde de yer verilmiştir. Kliebard (1982) eğitim programını “sera”ya benzeterek, öğrencilerin bilgili ve sabırlı bir bahçıvan gözetiminde bu serada büyüdüğünü; her bitkinin birbirinden farklı olduğunu, bu yüzden her bitkiye ihtiyacına göre muamele edilmesi gerektiğini söyleyerek, eğitim programlarının da bireysel ihtiyaçları dikkate alması gerektiğini vurgulamaktadır.

Öğretmenler “çeşitlilik sunan bir yapı olarak program” kategorisinde ‘lunapark, özenle hazırlanmış sofraya, yemek’ metaforlarını üretmişlerdir. Benzer kategori Gültekin (2013)’in öğretmen adaylarının eğitim programı kavramına yönelik metaforlarını araştırdığı çalışmasında

çıkıştır. Söz konusu araştırmada öğretmen adaylarının ürettikleri metaforlardan eğitim programı ile ilgili “geniş bir yelpaze” kategorisi, bu kategori altında da mevcut araştırma sonucu ile benzer olan ‘kapsamlı olma’ teması oluşturulmuştur. Eğitim programına ilişkin öğretmen adaylarının ürettikleri ‘deniz, matruşka, salata, dünya, çatı, ağaç, yemek, kitap, galaksi, okyanus, çarkıfelek, orman, hayal ve ansiklopedi’ metaforları “kapsamlı olma” temasını oluşturmuştur. Yine bu kategori ile benzer bir sonuç Semerci ve Özçelik (2018)’in araştırmasında çıkmıştır. Bu araştırmada okul yöneticilerinin eğitim programına yönelik oluşturdukları metaforlardan “karmaşık ve çok yönlü bir yapı” kategorisi oluşturulmuştur. Karmaşık ve çok yönlü bir yapı kategorisinde okul yöneticileri ‘anı, bahçe, beyin, bulmaca, saray, satranç, tecrübe, tiyatro oyunu ve uzay’ olmak üzere dokuz farklı metafor oluşturmuşlardır. Örneğin bir okul yöneticisi eğitim programını saraya benzeterek ‘bir çok bölümü ve odası vardır’ şeklindeki ifadesiyle eğitim programının birçok çeşitli alt program ve hizmetlerden oluştuğunu ve saraydaki karmaşık odaların her birinin farklı amaca hizmet ettiğini vurgulamak istemiştir.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin “kararsız ve sürekli değişen bir yapı olarak program” kategorisinde ‘29 Şubat, ne hedeflediğini bilmeyen bir çocuk, yamalık’ metaforlarını ürettikleri görülmektedir. Bu bulguyu destekler nitelikte Semerci ve Özçelik (2018)’in araştırmasında okul yöneticileri eğitim programının ‘yapboz’ gibi sonuca ulaşmadan değişikliğe uğradığını ya da gelen yöneticiye göre değiştiğini belirterek eğitim programının sürekli değiştiğini vurgulamıştır. Örtün ve Erginer (2016)’nın araştırmasında eğitim programı kavramına yönelik olarak “sürekli değişen” kategorisi çıkmış ve katılımcılar eğitim programının her zaman değiştiğini, kendini yenilediğini ifade etmiştir. Ayrıca bu sonuçla tutarlı olarak Çırak Kurt (2017)’nin araştırmasında da öğretim programıyla ilgili olarak “sürekli değiştirilen bir yapı” kategorisi ortaya çıkmıştır. Söz konusu araştırmada öğretim programı bu kategoride ‘yapboz, oyuncak, deneme tahtası, aşure, yamalı bohça, yapboz tahtası, bukalemun, oyun hamuru, yazı tahtası, rayına oturtulmamış tren’ metaforlarıyla özdeşleştirilmiştir.

Öğretmenler “yararsız olarak görülen program” kategorisinde ‘Derslerde aktif olmayan öğrenci, yıkık bir harabe bina’ kategorilerini üretmişlerdir. Aykaç ve Çelik (2014)’ün araştırmasında çıkan sonuçlar bu bulguyu desteklemektedir. Söz konusu araştırmaya katılan

öğretmenlerin önemli bir kısmı eğitim programını arızalı, çalışmayan bir alete benzetmişler; bu yönüyle programın yeterli oranda işlevsel olmadığı yönünde görüş belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenler tarafından İDEP hakkında hem olumlu hem de olumsuz metaforlar üretilmiştir. Öğretmenler İDEP hakkında 54 olumlu, 5 tane de olumsuz metafor üretmiştir. Öğretmenler tarafından üretilen olumlu metaforlardan bazıları ‘hedefe ulaştırın yol, iskelet, çayın şekeri, deniz feneri, dünyaya açılmanın ilk adımı, köprü, navigasyon, pencere, protein, su ve yemek’ tir. Öğretmenler tarafından İDEP hakkında üretilen olumsuz metaforlar ise ‘29 Şubat, derslerde aktif olmayan öğrenci, ne hedeflediğini bilmeyen bir çocuk, yamalık, yıkık bir harabe bina’ dır. Alan yazında eğitim programlarına ilişkin görüşlerin metaforlar aracılığıyla belirlenmeye çalışıldığı araştırmaların çoğunda eğitim programına yönelik olumlu (Akinoğlu, 2017; Gültekin, 2013; İzalan ve Gögebakan Yıldız, 2018; Semerci ve Özçelik, 2018) görüşler bildirilmiş olup, bazı araştırmalarda da olumsuz (Aykaç ve Çelik, 2014; Çırak Kurt, 2017) metaforlar üretilmiştir.

Bu araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılı ikinci dönemde İç Anadolu Bölgesi’nin bir ilinde bulunan ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 60 İngilizce öğretmenin görüşleriyle ve bu görüşlerin belirlenmesinde kullanılan ölçme aracı (metaphor) ile sınırlıdır. Araştırma sonucunda öğretmenlerden elde edilen veriler öğretmenlerin İngilizce eğitim programının özellikleri, niteliği ve yeterliğine ilişkin görüşlerini yansıtmaktadır. Bu bakımdan araştırma İngilizce eğitim programına ilişkin öğretmenlerin algılarının belirlenmesi bakımından alana katkı sunmaktadır.

Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilebilir:

- Öğretmen adaylarının İngilizce dersi eğitim programına yönelik görüşleri benzer şekilde belirlenebilir ve programı uygulayan öğretmenlerin görüşleriyle kıyaslanabilir.
- İngilizce öğretmenlerinin İngilizce eğitimle ilgili diğer kavramlara (İngilizce öğretme, öğrenme vb.) ilişkin görüşleri metaforlar aracılığıyla belirlenebilir.
- İngilizce dersi eğitim programına yönelik geliştirilen olumsuz metaforlar ve açıklamaları dikkate alınarak, İDEP’nin uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm

önerilerine yönelik öğretmen, öğrenci ve idareci görüşleri alınarak mevcut eğitim programının verimli şekilde uygulanması hususunda çalışmalar yapılabilir.

- İngilizce dersi eğitim programına yönelik olumsuz algıların ortadan kaldırılması için çalışmalar yapılabilir.
- Ayrıca öğretmenlerin İDEP’ne dair görüşlerini belirlemeye yönelik benzer araştırmalar, görüşme, gözlem gibi farklı veri toplama yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilip, program hakkında daha derinlemesine veri sağlanabilir.

Kaynakça

- Akbaba Altun, S. ve Apaydın, Ç. (2013). Kız ve erkek öğretmen adaylarının “eğitim” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 19(3), 329-354.
- Akinoğlu, O. (2017). Pre-service teachers’ metaphorical perceptions regarding the concept of curriculum. *International Journal of Instruction*, 10(2), 263-278.
- Aykaç, N. ve Çelik, Ö. (2014). Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Eğitim Programına İlişkin Metaforik Algılarının Karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 328-340.
- Arslan, P. (2020). Okul kavramına ilişkin metaforlar. *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3 (1), 1-14.
- Aslan, O. (2019). Velilerin ‘öğretmen’ kavramına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi. *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 4(8), 78-95.
- Büyükduman, F. İ. (2005). İlköğretim okulları İngilizce öğretmenlerinin birinci kademe İngilizce öğretim programına ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 55-64.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A.
- Canbazoğlu Bilici, S. (2019). Örneklem yöntemleri, İçinde H. Özmen ve O. Karamustafaoğlu (Ed.). *Eğitimde araştırma yöntemleri* (s. 55-80) . Pegem Akademi.
- Cresswell, J.W. ve Plano Clark, V.L. (2011). *Designing and Conducting Mixed Method Research*. 2nd. Sage; Thousand Oaks, CA.

- Çelik Şahin, Ç., Avcı, Y. E. ve Anık, S. (2020). Dijital liderlik algısının metaforlar yoluyla incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, *19(73)*, 271-286.
- Çelik, K., Çatalbaş, G. ve Tomul, E. (2014). İlköğretim kurumu öğrencilerinin “sınıf öğretmeni” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, *8(16)* 1-16.
- Çırak Kurt, S. (2017). Ortaokul öğretmenlerinin “öğretim programı” kavramına ilişkin metaforik algıları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, *31*, 631-641.
- Daşdemir, İ. ve Köksoy, A.M. (2020). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar. *Turkish Studies-Education*, *15(2)*, 751-763.
- Doğan, D. (2014). Öğretmen adaylarının perspektifinden okul kavramının metaforlarla analizi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, *7(3)*, 361-382.
- Egüz, Ş. ve Öntaş, T. (2018). Ortaokul öğrencilerinin “öğretmen” kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*, *5(1)*, 79-91.
- Gömlüksiz, M.N. (2002). Üniversitelerde yürütülen yabancı dil derslerine ilişkin öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi (Fırat Üniversitesi Örneği). *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *12(1)*, 143-158.
- Gültekin, M. (2013). İlköğretim öğretmen adaylarının eğitim programı kavramına yükledikleri metaforlar. *Eğitim ve Bilim*, *38(169)*, 126-141.
- Hismanoğlu, M. (2013). Does English language teacher education curriculum promote CEFR awareness of prospective EFL teachers? *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, *93*, 938-945. DOI: 10.1016/j.sbspro.2013.09.307
- Hugh, M. (1987, Nisan). *Metaphorical expressions of teachers' practical curriculum knowledge*. Paper presented at the Annual Meeting of the American Educational Research Association, Washington, DC, USA.
- Inbar, D. A. (1996) The free educational prison: metaphors and images. *Educational Research*, *38(1)*, 77-92, DOI: 10.1080/0013188960380106.
- İzalan, Z. ve Göğebakan Yıldız, D. (2018). A comparative study of classroom teachers' educational beliefs and metaphorical perceptions of curriculum. *International Online Journal of Educational Sciences*, *10(4)*, 199-214
- Kahraman, S., Gürkan G. ve Özgün, B.B. (2017). Öğretmen adaylarının bilgi kavramına ilişkin metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, *4(8)*:1-18.

- Kara, M. ve Bozbayındır, F. (2019). Aday öğretmenlerin okul kavramına ilişkin algıları: Bir metafor çalışması. *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 1(1), 18-34.
- Kıral, E. (2015). Öğretmen adaylarının algılarına göre öğretmen metaforları, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 57-65.
- Kırkgöz, Y. (2007). English language teaching in Turkey: Policy changes and their implementations. *Regional Language Center Journal*, 38, 216-228. DOI: 10.1177/0033688207079696
- Kırkgöz, Y. (2008). A case study of teachers' implementation of curriculum innovation in English language teaching in Turkish primary education. *Teaching and Teacher Education*, 24(7), 1859-1875. DOI: 10.1016/j.tate.2008.02.007
- Kırkgöz, Y. (2009). Globalization and English language policy in Turkey. *Educational Policy*, 23(5), 663-684. DOI: 10.1177/0895904808316319
- Kırkgöz, Y., Çelik, S. ve Arıkan, A. (2016). Laying the Theoretical and Practical Foundations for a New Elementary English Curriculum in Turkey: A Procedural Analysis (Türkiye'deki yeni ilköğretim İngilizce programın teorik ve pratik temellerinin incelenmesi: Bir süreç analizi). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(3) 1199-1212.
- Kızıldağ, A. (2009). Teaching English in Turkey: dialogues with teachers about the challenges in public primary schools. *International Electronic Journal of Elementary Education*, 1(3), 188-201.
- Kliebard, H. M. (1982). Curriculum theory as metaphor. *Theory into Practice*, 21(1), 11-17.
- Kliebard, H. (1972). Metaphorical roots of curriculum design. *Teachers College Record*, 72, 403-404.
- Korkmaz, F. ve Bağçeci, B. (2013). Lise öğrencilerinin “üniversite” kavramına ilişkin metaforik algıların incelenmesi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 187-204.
- Lakoff, G., ve Johnson. M. (2003). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Leavy, A. M., McSorley, F. A., ve Bote, L. A. (2007). An examination of what metaphor construction reveals about the evolution of preservice teachers' beliefs about teaching and learning. *Teaching and Teacher Education*, 23(7), 1217-1235. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2006.07.016>
- Levine, P. M. (2005) Metaphors and images of classrooms, *Kappa Delta Pi Record*, 41(4), 172-175, DOI: 10.1080/00228958.2005.10532066

- Martinez, M.A., Sauleda, N., ve Huber, G.L. (2001). Metaphors as blueprints of thinking about teaching and learning. *Teaching and Teacher Education*, 17(8), 965–977. [https://doi.org/10.1016/S0742-051X\(01\)00043-9](https://doi.org/10.1016/S0742-051X(01)00043-9).
- McGrath, I. (2006). Using insights from teachers' metaphors. *Journal of Education for Teaching: International Research and Pedagogy* 32 (3), 303–317. DOI:10.1080/02607470600782443
- Memduhoğlu H. B., Turhan M. ve Keleş E. (2016). Öğretmenlerin öğretmen kavramına ilişkin algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesi. *IIIrd International Eurasian Educational Research Congress*, Muğla, Türkiye, 31 Mayıs - 03 Haziran 2016, s.609-610
- Merter, F., Kartal, Ş. ve Çağlar, İ. (2012). Ortaöğretim İngilizce dersi yeni öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(23), 43-58.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. (2nd ed). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Nalçacı, A. ve Bektaş, F. (2012). Öğretmen adaylarının okul kavramına ilişkin algıları, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 13(1), 239-258.
- NCERT (2014). *Basics in education: textbook for B.Ed. course*. New Delhi: National Council of Educational Research and Training.
- Nguyen, C. D. (2016) Metaphors as a window into identity: A study of teachers of English to young learners in Vietnam, *System*, 60, 66 – 78, <https://doi.org/10.1016/j.system.2016.06.004>.
- Onat Kocabıyık, O. (2015). Olgubilim ve gömülü kuram: Bazı özellikler açısından karşılaştırma. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 55-66.
- Oxford, R. L., Tomlinson, S., Barcelos, A., Harrington, C., Lavine, R. Z., Saleh, A., ve Longhini, A. (1998). Clashing metaphors about classroom teachers: towards a systematic typology for the language teaching field. *System*, 26, 3–50. DOI:10.1016/S0346-251X(97)00071-7
- Örten, D. ve Erginer, E. (2016). Türkiye’de eğitimde program geliştirme alanındaki öncü akademisyenlerin eğitimde program geliştirmeye ilişkin metaforik algıları. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 387-414.
- Özdemir, S.M. (2012). Eğitim programı kavramına ilişkin öğretmen adaylarının metaforik algıları. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 5(3), 369-393.

- Özdemir, S.M. (2009). Eğitimde program değerlendirme ve Türkiye’de eğitim programlarını değerlendirme çalışmalarının incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2), 126-149.
- Özüdoğru, F. ve Adıgüzel, O. C. (2015). İlkokul 2. sınıf İngilizce öğretim programının değerlendirilmesi. *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10(11), 1251 – 1276
- Pathak, V. C. (2017). Phenomenological research: A study of lived experiences. *IJARIE*. 3(1), 1719-1722.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: Sage
- Patton, M. Q. (1987). How to use qualitative methods in evaluation. Newbury Park, California: Sage publications.
- Saban, A. (2010). Prospective teachers’ metaphorical conceptualizations of learner. *Teaching and Teacher Education*, 26(2), 290-305. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2009.03.017>
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 55, 459-496.
- Saban, A., Koçbeker, B.N., ve Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri (Educational Sciences: Theory & Practice)*, (2), 461-522.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının “öğretmen” kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131–155
- Sarıkaya, B. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmen kavramına ilişkin metaforik algıları. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(2), 1-16.
- Semerci, N. ve Özçelik, C. (2018). Okul yöneticilerinin eğitim programı kavramına ilişkin algıları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 1-12.
- Shaw, D. M., ve Mahlios, M. (2011). Literacy metaphors of pre-service teachers: do they change after instruction? Which metaphors are stable? How do they connect to theories?” *Journal of Education for Teaching* 37 (1), 77–92. DOI: 10.1080/02607476.2011.538274
- Tan-Şişman, G. ve Kerkez, B. (2019). Mesleki ve teknik eğitim öğretmenlerinin eğitim programı kavramına ilişkin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 47, 262-286. doi: 10.9779/pauefd.516706

- Taşdemir, M. ve Taşdemir, A. (2011). İlköğretim programı üzerine öğretmen metaforları. İçinde Z. Kaya ve U. Demiray (Ed.), *2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications*, (s. 795-809). Antalya, Türkiye.
- Tham, J. C. K., Burnham, K. D., Hocutt, D. L., Ranade, N., Misak, J., Duin, A. H., Pedersen, I., ve Campbell, J. L. (2021). *Metaphors, mental models, and multiplicity: understanding student perception of digital literacy*, *Computers and Composition*, 59, 102628, DOI:10.1016/j.compcom.2021.102628
- Yıldırım, C. ve Tanrıseven, I. (2015). İngilizce öğretmenlerinin ilköğretim 2. sınıf İngilizce dersi öğretim programı hakkındaki görüşleri. *International Journal of Language Academy*, 3(1), 210-223. DOI:<http://dx.doi.org/10.18033/ijla.139>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011) *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*, Seçkin Yayınları: Ankara.
- Yıldız, S., Özen, R., Yıldız, K. (2018). Temel Eğitim Bölümü öğretmen adayları ve eğitim programı: Bir metaphor çalışması. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 4(1), 165-184. <https://doi.org/10.24289/ijsser.400018>
- Yılmaz, F., Göçen, S. ve Yılmaz, F. (2013). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algıları: Bir metaforik çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1). 15-164.
- Yob, I. M. (2003). Thinking constructively with metaphors. *Studies in Philosophy and Education*, 22(2), 127–138. DOI:10.1023/A:1022289113443
- Yücel, E., Dimici, K., Yıldız, B. ve Bümen, N. T. (2017) Son 15 yılda yayımlanan ilk ve ortaöğretim İngilizce dersi öğretim programları üzerine bir analiz, *Ege Eğitim Dergisi* 18 (2): 702 – 737.
- Yüksel, P. ve Yıldırım, S. (2015). Theoretical Frameworks, Methods, and Procedures for Conducting Phenomenological Studies in Educational Settings. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(1), 1-20.

Extended Summary

English language teaching in this globalized and connected world has become increasingly important. In this regard, the English language teaching curricula (ELTC) in Turkey have gone through several revisions and renovations in the last three decades. It is possible to argue that ELTC, which has constantly been updated with reforms and innovations, affects all aspects of

education including the roles of students and teachers, teacher competence views, teacher training curricula and in-service training policies. However, as Kırkgöz (2009) clearly puts forward “teachers are key players in implementing macro policy decisions in practice at the micro level” (p. 678). Therefore, examining the opinions of English teachers about ELTC is important for the implementation and development of foreign language education curricula.

Metaphors are one of the strongest cognitive tools or models that can be used to examine teachers' perceptions of the concept of the curriculum, what they liken the curriculum to, or what images of the curriculum are in their minds (Özdemir, 2012, p. 372). In recent years, there has been an increasing amount of literature which adopted metaphors as data collection tools. In these studies, in addition to the general educational concepts such as teachers (Aslan, 2019; Çelik, Çatalbaş & Tomul, 2014; Daşdemir & Köksoy, 2020; Egüz & Öntaş, 2018; Memduhoğlu, Turhan & Keleş, 2016; Saban, 2004; Kırıl, 2015; Saban, Koçbeker & Saban, 2006; Sarıkaya, 2018; Yılmaz, Göçen & Yılmaz, 2013), school (Arslan, 2020; Doğan, 2014; Kara & Bozbayındır, 2019; Nalçacı & Bektaş, 2012; Saban, 2008), education (Akbaba Altun & Apaydın, 2013), and curriculum (Akınoğlu, 2017; Çırak Kurt, 2017), some more specific concepts such as knowledge (Kahraman, Gürkan & Özgün, 2017), university (Korkmaz & Bağçeci, 2013) and digital leadership (Çelik Şahin, Avcı & Anık, 2020) have been examined through metaphors. However, to the researchers' knowledge, there has been no research study to date that explores the teachers' perceptions regarding ELTC through metaphors in Turkey. In this regard, this study aimed to address this gap in the literature by exploring English language teachers' perceptions of the ELTC through metaphors. The following research questions guided this current study:

- Which metaphors did the participants use about ELTP?
- Under which categories can the metaphors produced by teachers be grouped in terms of their common features?

An open-ended questionnaire form was prepared in order to determine the perceptions of the teachers participating in the study about ELTC. The questionnaire consists of two parts. The first part asks teachers to provide personal information such as gender, duration of work, type of school and graduated school, while in the second part teachers were asked to fill in the

following sentence: “English language teaching curriculum is like ... because ...”. The measurement tool was sent to a total of 100 English teachers via Google Form and 60 English teachers responded. Since one metaphor was not found to be compatible with its description by the researchers, the metaphors produced by 59 English language teachers were included in the data analysis. Thus, 59 English language teachers who worked in the primary, secondary and high schools of a central district of a city located in the Central Anatolia Region participated in this current study. The metaphors produced by these teachers with regard to ELTC were analyzed with content analysis.

Data analysis showed that teachers produced 54 metaphors about ELTP. The most frequently uttered metaphors were “life, a road to the goal, a skeleton and food”. The metaphors produced by the teachers were found to fall into 9 categories; these were the curriculum as essential/necessary, the curriculum as a systematic structure, the curriculum as a tool/vehicle, the curriculum as a resource, the curriculum as a guide, the curriculum as a development, the curriculum as a structure that offers diversity, the curriculum as an unstable and constantly changing structure, and the curriculum seen as useless.

Teachers who participated in the study produced 54 positive and 5 negative metaphors about ELTC. Some of the positive metaphors produced by teachers were “a road to the goal, a skeleton, sugar of tea, a lighthouse, the first step to open up to the world, a bridge, navigation, a window, a protein, water and food”. Negative metaphors produced by teachers about ELTC were “February 29th, an inactive student in lessons, a child who does not know what s/he is aiming for, patchwork and a ruined building”. These findings are supported by the relevant literature since most of the studies conducted to explore perceptions regarding curricula through metaphors revealed positive views (Akınoğlu, 2017; Gültekin, 2013; İzalan & Göğebakan Yıldız, 2018; Semerci & Özçelik, 2018), while in some studies negative metaphors were produced (Aykaç & Çelik, 2014; Çırak Kurt, 2017).

Based on the findings of this current study, the following suggestions might be offered:

- The perceptions of the pre-service English language teachers about the English language curriculum can be examined similarly and compared with the perceptions of the practicing English language teachers.

- Further studies might explore the perceptions of English language teachers with regard to other concepts of English language teaching (such as teaching English, learning, approaches, and techniques) through metaphors.
- Considering the negative metaphors and explanations developed for the English language teaching curriculum, further studies on the efficient implementation of the current curriculum might be conducted by taking into account the opinions of the teachers, students and administrators about both the problems encountered in the implementation of ELTC and the solution suggestions.
- Furthermore, studies which employ different data collection procedures such as interviews and in-class observations might provide more in-depth and enriched data concerning the perceptions of teachers on ELTC.

ETİK BEYAN: “İngilizce Öğretmenlerinin İngilizce Dersi Eğitim Programına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla İncelenmesi” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu’ndan 02.04.2021 tarih ve E-60263016-050.06.04-29049 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.